

DOAN. Dones Antimilitaristes

«Som l'ona llarga del feminisme que apagarà la flama del militarisme»

A les II Jornades Catalanes que es celebraren a Barcelona al 1982, la Neus Català, de l'Associació Catalana de la Dona, presentà una ponència sobre les dones i la Pau. De la discussió d'aquell taller va sortir un Manifest Antimilitarista i la necessitat de buscar un espai de dones sobre el tema de l'antimilitarisme i la pau. I vam néixer a la vida pública com les Dones Antimilitaristes: DOAN.

El setembre de l'any anterior s'havia establert un campament de dones per la a Greenham Common, prop de Londres, contra els míssils de creuer. Llavors encara no ho sabíem, però aviat es convertiria en una referència simbòlica obligada pel nostre grup.

Calia aquest espai, ho teníem tot per debatre: Al febrer del mateix any el frustat cop d'estat del 23F i la manca de resposta àmplia ens va fer reflexionar sobre la relació del feminisme amb el pacifisme. A més el rearmament, la por a la guerra nuclear, l'amenaça permanent dels dos blocs s'extenia per Europa. «De què serveix lluitar pel nostre alliberament si podem desaparèixer del mapa, només perquè un boig ho decideixi? No podíem tancar els ulls a un lligam tan concret. Ésser antimilitarista anava junt, amb el fet de ser feminista,

sobretot de poder ser quelcom, de sobreviure... La guerra dels blocs a la que ens havia apuntat la UCD, no era la nostra guerra. Poc a poc vam anar reconeixent que la guerra no era una cosa nostra.

NI guerra que ens destrueixi, ni pau que ens oprimeixi.

Aquest lema va ser una mica el nostre referent, incorporant a la lluita pacifista, la idea d'una societat no masculista. La pau no és l'absència de guerra, va lligada a una societat més justa. La seva «pau» és una guerra quotidiana per les dones, que som menyspreades, agredides i subvalorades.

I això a la guerra encara esdevé d'una manera més brutal. A la guerra i als exèrcits, l'expressió institucionalitzada de la violència patriarcal i de manteniment d'un ordre que no volem que sigui el nostre.

La incorporació de les dones a la mili, va ser un altre dels temes de debat i el nostre posicionament en contra de la incorporació de les dones a les Forces Armades, anava més enllà del dret a anar-hi. Era un posicionament conscient de no incorporar més ciutadania a un exèrcit que volíem que no existís. En aquest sentit ens considerem insumisses i des d'aquesta postura critiquem i analitzem el paper de l'exèrcit i de les dones dins l'exèrcit.

L'antimilitarisme era la manera *militant* de no rearmar més la societat. (Escric militant perquè malgrat la necessitat de desmilitaritzar el llenguatge m'ha sortit així i és una expressió de que cal seguir pensant en aquest tema, hauria pogut dir, conscient, activa...).

En aquest debat connectàrem amb les dones joves i amb les dones del moviment d'objecció de consciència. «Trepitgem el casc» va ser el lema d'un petit còmic que vam fer amb elles, a més de moltes accions i discussions.

Em sembla important assenyalar que dins de l'esquerra a la que en

un sentit social totes pertanyíem el terme pacifisme, no era gaire popular i s'assimilava a passivitat, a submissió i estàvem immerses en el discurs de la violència revolucionària com un valor i lligat a la nostra solidaritat a les guerres d'alliberament dels pobles.

I ho assenyalo perquè el debat va ser dur i ens va ajudar a totes a resituar el discurs, a no considerar la violència com un valor positiu, sinó un dret de l'oprimit/da en casos extrems... i començar a pensar que la no violència si podia ser un valor, o una forma d'enfrontar-se al món tan vàlida com un altra i fins i tot potser més eficaç, en alguns casos.

El moviment pacifista ha arrelat prou com perquè no calgui dignificar ni explicar el terme, que al començament havíem d'explicar que ésser pacifista no vol dir ser passiva ni submissa, ni molt menys connatural a la nostra biologia, sinó que era una voluntat política de canviar la manera de relacionar-se la gent i els pobles. L'única manera de sobreviure. I tot i que ens trobem més còmodes dient-nos antimilitaristes es pot dir que també hem adoptat el pacifisme feminista com una cosa pròpia.

Greenham Common, els campaments de dones per la pau i el 24 de Maig

De fet hauria d'haver començat dient que el DONA som el grup de les acampades, les que ens emportàvem d'excursió a les dones del moviment, però espero que haureu arribat fins aquí per reconèixer-nos.

L'any 84 la Hether, una dona de Greenham, va venir a Barcelona, per explicar-nos la seva experiència, i vam improvisar una acampada a la Plaça Sant Felip Neri. Unes quantes dones vam dormir al ras amb ella després de l'acte i escoltarem les gavines i els rodamons mentre es feia clar, sense acabar d'entendre perquè allò era tan important per ella. De mica en mica ens anàrem ficant a la teranyina de solidaritats i «plantades» que representava el campament de la

pau a Greenham «No són només els míssils, són totes les coses, les que volem canviar...»

Des del 82 es celebrava el 24 de Maig com a Dia Internacional per la Pau i el Desarmament. A tot Europa i des de llavors aquest va ser el nostre dia «assenyalat». I se'ns va acudir una idea: fer una acampada simbòlica (en el sentit de puntual) cada any davant d'alguna cosa o fet que expressés rearmament i militarització.

El més adient, era per començar uns terrenys que estaven cedits per fer una acadèmia militar per a dones a Tortosa.

El Maig del 85 es per a totes nosaltres i espero que moltes de vosaltres unes dates especials: El Tren de les dones i l'acampada de Dones a Tortosa, ens va sorprendre a nosaltres mateixes i va tenir una repercursió inusitada per les nostres escases forces. Va ser una experiència genial: Un tren ple de dones, conduït per dones, a fer una acampada de dones antimilitarista a un poble que ens rebé dividit: uns ens tiraven tomàquets i els pacifistes i la de bé ens protegia i animava.

I a més l'acadèmia militar no s'ha construït (segurament no per nosaltres però allà no s'ha construït...).

Va ser una experiència d'autorganització, de relació entre dones experimentada de manera nova, engrescada i positiva. Ens ho havíem passat bé, havíem reeixit de les amenaces, ens va donar força, anàvem eixamplant la teranyina...

Aquesta acció ens va permetre ser més conegudes, relacionar-nos millor amb d'altres moviments, fer entendre perquè ho volíem fer nosaltres soles, que no eren accions contra ningú (a banda del militarisme) sinó a favor de les nostres idees, de nosaltres mateixes... i que les dones de Greenham com elles deien «Eren a tot arreu». Era la mateixa lluita.

Vam fer un Butlletí i tot: EL DOAN butlletí (quatre exemplars petits

molt buscats...)

Els anys següents repetirem l'invent de les acampades, a Pals (contra radio Liberty) vàrem crear una radio alternativa i feminista prop de la platja... Després contra les nuclears, a Ascó, a Vandellòs, a Rajadell (contra una acadèmia militar), al Garraf (contra un camp de tir i un abocador...) a Reus contra la fira AIREX d'armes (sense acampar, només vam marxar amb el moviment pacifista). Preteníem crear consciència i convivència entre nosaltres, curiositat per temes que no havien estat estudiats per totes.

Algunes foren millors que d'altres però per a les que hi assitirem ha

estat una experiència positiva.

A Barcelona, férem manis a favor dels insubmissos i cercaviles fent teranyines de colors i pancartes en forma de mar (com les italianes, que havien muntat un camp a Comisso) i de qui traduïrem la cançó que comença l'article.

Vam participar a totes les mogudes del moviment anti-Otan amb un suïcidi de dones, contra la OTAN, Bases FORA...

I enmig al 87, 12 dones de DOAN i una nena anàrem a Greenham. Això va reforçar-nos a totes, ens férem més amigues, més realistes i més utòpiques... Deixàrem escrit amb les nostres samarretes a trossos a la xarxa de ferro de la Base: FORA i DOAN. a la nit sentint udolar a les òlibes i plenes de por i il·lusió, amb elles tallarem un tros de la xarxa. Era una petita acció de sabotatge els dies de la nostra visita. I continuaven fent guàrdia a les portes. I gent de Londres els hi venia a portar menjar... Greenham quedaria gravat per sempre als nostres records, la xarxa s'estenia...seguíem filant...

i ara la base no existeix...S'ha desmantellat.

Al 91 la Guerra del Golf, televisada en directe i tan terrible. Convocàrem a tots els grups de dones i concentrades a Canaletes vam protestar contra la guerra. Vam escriure un manifest: Manifest de l'Assemblea de Dones contra la guerra. Signaven la majoria de grups de dones de Catalunya. Denunciàvem al govern espanyol, al cinisme del mitjans de comunicació, ens solidaritzàvem amb els desertors i amb totes les víctimes de la guerra. Acabava: «Mai s'aconseguirà la pau a través de la guerra, si no és que sigui la pau del cementiri». I aquesta pau no és la nostra. La guerra es va acabar oficialment, deixant morts i mortes, i un país destrossat per la guerra, el bloqueig i el militarisme.

Al 93, la guerra molt més a prop, a l'antiga Iugoslàvia, es feu convocar de nou a totes les dones i crearem un grup més ampli on

algunes estem treballant: Dones per Dones de l'ex-Iugoslàvia: intentant solidaritzar-nos amb les dones violentament violades, i amb totes les víctimes de la guerra a tots els pobles, amb les dones refugiades a Barcelona, amb els centres de dones d'allà.. I la guerra no s'acaba.

DOAN, com a organització hem passat temps d'altes i baixes, però no ens volem dissoldre del tot, aquest espai antimilitarista continua essent necessari, tot i que ara moltes altres dones també són actives en aquest tema i en molts altres. Però com a punt d'atenció i solidaritat antimilitarista i feminista ens podeu seguir localitzant a Ca la Dona, on us donaran notícia de nosaltres, on rebrem notícia de vosaltres...

Pel nostre grup han passat dones molt diferents, fins i tot de diferents països, de diferents idees, i això ha resultat enriquidor i possible en moltes ocasions. Per a les que hem estat més temps juntes, totes les dones que han passat pel DOAN, formen part d'aquesta petita història, i sense elles no hagués estat possible que us expliquéssim la nostra experiència.

Alhora de fer aquestes notes, i remirant les fotos de les nostres accions i jornades, totes les rialles, les trifulques de les dones del DOAN ens vénen a la memòria i totes les dones seguim essent actives i antimilitaristes, com sabem que les que ens llegiu també ho sou... No hi ha un centre de la teranyina, hi ha moltes teranyines... doan, dona, doan, dones.

Amigues de DUODA, gràcies per la vostra finestreta.

Barcelona, Juny de 1994